

Droży Państwo,

piszemy do Was droży Dyrektorzy, bowiem jesteście dla nas ważni i ważne jest również to, co nas łączy w edukacyjnych wyzwaniach.

W ramach działalności Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Pszczynie, także w okresie zdalnej edukacji, prowadzimy wsparcie dla Nauczycieli w ramach procesowego wspomaganie. W tym zakresie chcemy Państwu towarzyszyć w optymalizacji, trudnej, ale potrzebnej refleksji wokół celów edukacji i ich realizacji.

Część naszych artykułów będzie miało autorski charakter, a część, to znalezione, a warte poczytania wypowiedzi różnych pedagogicznych Autorytetów. Jeśli uznacie za zasadne, proszę udostępniajcie Nauczycielom.

Nie chcemy, aby te teksty były dodatkowym obciążeniem. Wręcz przeciwnie, Zapewniamy Was o naszym wsparciu i gotowości do pomocy.

Proponujemy zapoznanie się z cyklem różnych artykułów, które będziemy zamieszczali na naszej stronie oraz kierowali bezpośrednio do naszych placówek.

Jednocześnie zapraszamy do dzielenia się doświadczeniami, komentowania zamieszczonych tekstów, kierowania pytań i wątpliwości. To może być ważna przestrzeń do uwolnienia naszych osobistych emocji, a jednocześnie wspólnego uczenia się. Napiszcie również, co Was szczególnie interesuje.

Wspólnie pracujemy nad tym, aby nie był to tylko czas na przetrwanie. Jeśli przetrwanie, to wtedy należałoby zawiesić zajęcia i zakończyć rok szkolny. Jest jednak inaczej. Wiemy, że nie jest łatwo. Nasi uczniowie też to wiedzą, ale dzięki Waszej pomocy zaczynają się organizować i przyzwyczajają do zdalnej edukacji. Warto pomyśleć, co zostanie, kiedy się to skończy i z jakim doświadczeniami s spotkamy się w szkolnych salach?

W czasach zdalnej edukacji w sposób szczególny wybrzmiewają kompetencje kluczowe, a przede wszystkim umiejętność uczenia się.

Kompetencja uczenia się przez całe życie jest opisywana na różne sposoby. Czytamy o niej w Kompetencjach XXI wieku, Kompetencjach Kluczowych, czy Kompetencjach Proinnowacyjnych.

Wspólna jest w tych definicjach jest gotowość do uczenia się. Gotowość opisana jako umiejętność uczenia się z chęcią i zaangażowaniem. W praktyce oznacza to, jestem ciekawy i głodny wiedzy, chętnie się uczę i chcę samodzielnie zdobywać wiedzę i umiejętności. Żeby to osiągnąć, sam wiele rzeczy sobie organizuje.

Brzmi jak ideał? Pewnie tak, ale, czy to nie jest celem edukacji?

Wskazówki do rozwijania umiejętności gotowości do uczenia się. Zobaczmy na ile jesteśmy w stanie towarzyszyć uczniom w rozwijaniu tej umiejętności?

1. Ciekawość i gotowość do uczenia się wymaga umiejętności czujnego zmysłowego postrzegania otoczenia.
2. Ważne są również dotychczasowe doświadczenia z nauką. Jeśli z uczeniem są związane pozytywne uczucia, tym większa jest gotowość do uczenia się. Jeśli natomiast uczenie się jest związane z negatywnymi uczuciami, wtedy wykształca się strategia unikania. Stąd zadaniem nauczyciela jest dbałość o to, aby procesowi uczenia się towarzyszyły pozytywne emocje. Trzeba stawiać wyzwania, ale nie mogą one budzić lęku, ale zainteresowania.
3. Warunkiem uzyskania pozytywnych emocji jest empatia i poszukiwanie dialogu, zamiast oceny.
4. Z upływem szkolnych doświadczeń zwiększa się zewnętrzne motywowanie, np. oceny, nagrody, kary. Jeśli chcemy utrzymać gotowość potrzebna jest równowaga pomiędzy zewnętrznymi wymogami, a procesami uczenia się, które są wewnętrznie wyzwalane zainteresowaniem dziecka.

Podsumowując, gotowość do uczenia się dziecka jest warunkiem do efektywności nauczania. Zadbajmy o to, bowiem najlepsze zadania nie spełnią oczekiwań, jeśli nasi uczniowie nie będą na nie gotowi.

Zdalna edukacja w sposób wyjątkowy sprzyja kształtowaniu umiejętności uczenia się. Możemy wspierać uczniów w jej rozwoju, albo przerwać samodzielny proces uczenia się

Umiejętność uczenia się, definiujemy jako:

Kompetencja uczenia się to zdolność konsekwentnego i wytrwałego uczenia się, organizowania własnego procesu uczenia się w tym efektywne zarządzanie czasem i informacjami zarówno indywidualnie jak i w grupach. Kompetencja ta obejmuje świadomość własnego procesu uczenia się i potrzeb w tym zakresie, identyfikowanie dostępnych możliwości oraz zdolności pokonywania przeszkód w celu osiągnięcia powodzenia w uczeniu się. Kompetencja ta oznacza nabywanie, przetwarzanie i przyswajanie nowej wiedzy i umiejętności, a także poszukiwanie i korzystanie ze wskazówek.

Widzimy, jak zawarte w tej definicji elementy nabierają właściwego znaczenia w dobie zdalnej edukacji. Może nawet brzmiać dosłowniej w warunkach edukacji domowej, niż tej zorganizowanej, systemowej. Dzisiaj zachodzi pytanie, na ile nasi uczniowie nabyli tę kompetencję, aby korzystać z niej w nietypowych warunkach, uczenia się samodzielnego.

Słowa kluczowe to:

- Organizowanie procesu uczenia się
- Zarządzanie czasem, a właściwie sobą w czasie
- Świadomość własnego procesu uczenia się
- Identyfikowanie dostępnych możliwości
- Zdolność pokonywania przeszkód
- Nabywanie i przetwarzanie
- Poszukiwanie
- Korzystanie ze wskazówek

I dalej... Zobaczmy, jak to dzisiaj brzmi znajomo. Jak nasi uczniowie sobie z tym radzą? Jakie macie doświadczenia?

Umiejętność uczenia się pozwala osobom nabyć umiejętność korzystania z wcześniejszych doświadczeń w uczeniu się i ogólnych doświadczeń życiowych w celu wykorzystania i stosowania wiedzy i umiejętności w różnorodnych kontekstach – w domu, w pracy, a także w edukacji i szkoleniu. Kluczowymi czynnikami w rozwinięciu tej kompetencji u danej osoby są motywacja i wiara we własne możliwości.

Zachodzi też pytanie, czy nasze zadania są spójne z wiedzą z obszaru neurodydaktyki, którą tak chętnie nabywamy podczas szkoleń?

Edukacja zdalna nie zwalnia nas od organizacji uczniom procesu uczenia się tak, aby pozostawał on w zgodzie z naturalnymi prawami. Wiele o tym rozmawialiśmy.

Zachęcam dyrektorów do analizy zadań przygotowanych dla uczniów w trakcie jednego wybranego dnia, w dowolnej klasie, na dowolnym etapie kształcenia.

To może być dla Państwa i Nauczycieli ciekawa refleksja.

Ważne byłoby, aby nasi uczniowie udzielili nam takiej właśnie informacji zwrotnej

Może uczeń np. odpowiedzieć na pytania, które dotyczą procesu uczenia się:

- Najważniejsze było dla mnie...
- Dowiedziałem się, że...
- Znalazłem odpowiedź na pytanie na...
- Nie zdawałem sobie sprawy, że...
- Zdziwiło mnie, że
- Nauczyłam się...
- Nie wiedziałem o tym, że...
- Chciałbym się nauczyć...

Lub

- Dlaczego to, czego się uczę lub ćwiczę, jest dla mnie ważne?
- Jak moja nauka w domu pomaga Ci w samodyscyplinie?
- Czy pozyskiwana informacja zwrotna o mojej pracy pomaga mi w nauce?
- Jakie inne umiejętności ćwiczę dzięki samodzielnej nauce w domu?
- Czy jest coś, co Cię ciekawi?

I na koniec propozycja rozmowy z uczniem na temat oceny końcowej Cyt. za: Ocenianie w dobie koronawirusa, Danuta Sterna w: Edukacja w czasach pandemii wirusa COVID-19. Z dystansem o tym, co robimy obecnie jako nauczyciele, red. Jacek Pyżalski.

Tak ku refleksji, może ktoś zechce wykorzystać? Tak dla własnego komfortu, dla utrzymania celowości oceny i jej zasadności w nowych innych warunkach... dajcie znać.

ZDALNIE OCENIAMY KSZTAŁTUJĄCO!

Wróćmy jednak do ocen wyrażanych za pomocą stopni, które wystawiane mają być na koniec roku. Jeśli przekonaliście się do propozycji przedstawionej wcześniej, to przedstawcie ją i omówcie na spotkaniu zdalnym z uczniami. Może to wyglądać w ten sposób:

Proponuję, aby w tym szczególnym roku szkolnym wasza ocena końcowa oparta była przede wszystkim na waszych dotychczasowych osiągnięciach. Otrzymaliście już pewne oceny w postaci stopni, np. stopień na koniec poprzedniego semestru. Te stopnie dotyczą przeszłości. Na ich podstawie mogę każdemu z was zaproponować ocenę na koniec roku. Nadal jednak uczymy się (zdalnie) i poznajemy nowe tematy. Nie mogę ocenić waszej pracy wykonanej online, dlatego chcę wam zaproponować inne rozwiązanie. Dla osób, które nie są usatysfakcjonowane oceną otrzymaną „za przeszłość”, mogę zaproponować wykonanie projektu dotyczącego poznawanych obecnie w sposób zdalny tematów. Jeśli ktoś przedstawi wykonany przez siebie projekt, jego ocena wpłynie na poprawę stopnia na koniec roku. Dla nas wszystkich ocenianie zdalne jest nowością, dlatego również jestem ciekawa waszej opinii i innych propozycji

Drodzy Dyrektorzy i Nauczyciele, życzymy Wam zdrowia i spokoju w Waszej codziennej pracy.

Piszcie do Nas, dzielcie się doświadczeniami.

Z poważaniem
Maria Szostak
organizator procesowego wspomaganie
w PPP w Pszczynie.
Zachęcam do kontaktu:
szostakm@interia.pl